

Vzgr Rb Amsterdam, 13 november 2008, Hansen v Blokker

Vlinder stoel

Blokker Lugano

AUTEURSRECHT**Stijlverwantschap maar geen inbreuk**

- [Door de verschillen tussen de stoelen is er meer sprake van een stijlverwantschap met, maar niet van een verveelvoudiging van de Vlinderstoel](#)

Ook het zitvlak en de rugleuning van de Luganostoel zijn via een smallere taille met elkaar verbonden. Ook die taille is ongeveer half zo breed als de zitting. Het zitvlak is rond en heeft een lichte welving naar voren. De poten van de Luganostoel bestaan uit dunne gebogen buizen die aan de onderkant van het zitvlak in het midden kruisvormig met elkaar zijn verbonden. Doordat het zitvlak iets boven de poten uitsteekt, geeft dit ook aan het zitvlak van de Luganostoel een zwevend effect. Echter anders dan bij de Vlinderstoel, zijn zowel de zitting als de rugleuning van de Luganostoel vrijwel horizontaal en vlak. De rugleuning is hoger dan die van de Vlinderstoel en anders gevormd, zo zijn de schouders van de rugleuning van de Luganostoel nauwelijks gewelfd en minder glooiend. Ook bij het zitvlak ontbreekt de glooiing van de zijkanen naar het midden van het zitvlak. Daarnaast zijn de rugleuning en het zitvlak van de Luganostoel ook smaller dan die van de Vlinderstoel. Het lijnenspel bij de Luganostoel is daardoor strak en niet glooiend zoals bij de Vlinderstoel. Het lijnenspel dat bij de Vlinderstoel doet denken aan het uiterlijk van vlinder ontbreekt daardoor hier. Door de hogere rugleuning van de Luganostoel is er meer sprake van een druppelvorm.

4.5. Uit het voorgaande blijkt dat de Vlinderstoel en de Luganostoel zeker overeenkomsten hebben, zoals de smallere taille in de rugleuning en de vorm van de poten. Niet onaannemelijk is dan ook dat bij het ontwerpen van de Luganostoel de Vlinderstoel als inspiratiebron heeft gediend. Dit betekent echter nog niet dat daarmee met de Luganostoel ook een inbreuk is gemaakt op het auteursrecht op de Vlinderstoel. Daarvoor is de totaalindruk van de Luganostoel te verschillend van de Vlinderstoel, waarbij in zoverre onderscheid wordt gemaakt tussen de uitvoering van beide stoelen in wit dan wel beukenhout. De totaalindruk van de witte Luganostoel is sterk verschillend van de Vlinderstoel. De beukenhouten versie van de Luga-

nostoel, met de daarop aangebrachte suggestie van een houtnerf, lijkt op dichtere afstand van de Vlinderstoel te staan dan de witte versie van de Luganostoel. Bij de Luganostoel ontbreekt echter in beide uitvoeringen het voor de Vlinderstoel kenmerkende welvende en glooiende lijnenspel, zowel aan de buitenzijde van de rugleuning en het zitvlak als in de rugleuning en het zitvlak zelf. Door het ontbreken van de welvingen in het zitvlak en de rugleuning heeft de Luganostoel bovendien een geheel ander zitcomfort, zoals is gebleken uit de voor deze procedure tijdelijk door partijen ter beschikking gestelde stoelen, maar dit terzijde. Door de verschillen tussen de stoelen is er meer sprake van een stijlverwantschap met, maar niet van een verveelvoudiging van de Vlinderstoel. Voorshands wordt daarom geoordeeld dat met de Luganostoel geen inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht op de Vlinderstoel.

SLAAFSE NABOOTSIJNG**Geen verwarringsgevaar**

- [Niet aannemelijk is dan ook dat het relevante publiek de Luganostoel met de Vlinderstoel zal verwarren, te minder nu door \[Hansen\] daarvoor geen bewijzen zijn aangedragen.](#)

Zoals hiervoor reeds overwogen zijn er weliswaar overeenkomsten tussen de Vlinderstoel en de Luganostoel, maar zijn de totaalindrukken van deze stoelen verschillend. Waar mogelijk heeft de fabrikant van de Luganostoel bij het ontwerp een andere weg gekozen. Niet aannemelijk is dan ook dat het relevante publiek de Luganostoel met de Vlinderstoel zal verwarren, te minder nu door [Hansen] daarvoor geen bewijzen zijn aangedragen. Van slaafse nabootsing is voorshands dan ook geen sprake.

Vindplaatsen: LJN: [BG5119](#)

Vzgr Rb Amsterdam, 13 november 2008

(W. Tonkens - Gerkema)

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Sector civiel recht, voorzieningenrechter,

zaaknummer / rolnummer: 409059 / KG ZA 08-1861 WT/PvV

Vonnis in kort geding van 13 november 2008

in de zaak van

de vennootschap naar Deens recht Fritz Hansen A/S, gevestigd te Allerød, Denemarken,

Hansen bij dagvaarding van 15 oktober 2008, advocaat mr. N.D.R. Nefkens te Amsterdam,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid BLOKKER B.V.,

gevestigd te Amsterdam,

gedaagde,

advocaat mr. P.W. Snoeker te Amsterdam.

1. De procedure

Ter terechtzitting van 31 oktober 2008 heeft Hansen, verder te noemen [Hansen], gesteld en gevorderd overeenkomstig de in fotokopie aan dit vonnis gehechte

dagvaarding, met dien verstande dat [Hansen] haar vordering ter terechtzitting heeft gewijzigd als na te melden. Gedaagde, verder te noemen Blokker, heeft geen bezwaar gemaakt tegen de wijziging van eis en verweer gevoerd met conclusie tot weigering van de gevraagde voorzieningen. Beide partijen hebben producties en pleitnota's in het geding gebracht. Aan de zijde van [Hansen] waren ter terechtzitting mr. Nefkens en mr. P. Kok aanwezig. Aan de zijde van Blokker waren [persoon 1], financieel directeur bij Blokker, en mr. Snoeker aanwezig. Na verder debat hebben partijen verzocht vonnis te wijzen. Ter terechtzitting is [Hansen] in de gelegenheid gesteld om na de zitting een machtiging te overleggen waaruit blijkt dat zij bevoegd is om namens de erven [Jacobson] op te treden tegen een inbreuk op het auteursrecht. Zij heeft die machtiging bij faxbericht van 7 november 2008 overgelegd. Blokker heeft bij faxbericht van 10 november 2008 daarop gereageerd.

2. De feiten

2.1. [Hansen] is een Deens bedrijf dat zich onder meer bezighoudt met de fabricage en verkoop van meubelmodellen die zijn ontworpen door de Deense architect en ontwerper [Jacobson].

2.2. Tot de door [Jacobson] ontworpen meubelmodellen behoren onder meer de stoelen The Egg, The Swan, The Ant en de in 1955 door hem ontworpen stoel AJ3107 (hierna: de Vlinderstoel).

2.3. Bij licentieovereenkomst van 2 oktober 1962 heeft [Hansen] van [Jacobson] het exclusieve recht gekregen om de voornoemde meubelmodellen te fabriceren en wereldwijd te verkopen.

2.4. In 1971 is [Jacobson] overleden. De auteursrechten op voormelde meubelmodellen komen thans toe aan zijn erven. De erven van [Jacobson] hebben de licentieovereenkomst bij overeenkomst van

18 december 1974 met [Hansen] voortgezet. In die overeenkomst is, voor zover hier van belang, blijkens de Engelse vertaling daarvan het volgende bepaald:

“§1 The partnership approves that [Hansen] has an exclusive right worldwide tot produce and market the at appendix 1 mentioned pieces of furniture designed by the late professor [Jacobson] and constructed in co-operation with [Hansen]. (...)”

§4 [Hansen] is entitled but not obliged to prosecute an eventual plagiarism of the furniture covered by this agreement, and entitled but not obliged to prosecute other possible violations of the rights granted [Hansen] according tot this agreement.”

2.5. Blokker is een groothandel in huishoudelijke artikel en houdt zich bezig met de exploitatie van detailzaken. Zij verkoopt haar producten in haar detailzaken verspreid door heel Nederland en toont deze producten mede op haar website www.blokker.nl.

2.6. In haar folder de “Blokker Topper” van week 38 is door Blokker een stoel met de naam “Lugano” in de kleuren mat wit en mat transparant beuken voor een prijs van EUR 17.99 ter verkoop aangeboden. De producent van de Luganostoel is het in Taiwan gevestigde bedrijf Suiann Industrial Co. Ltd.

2.7. Bij brief van 24 september 2008 heeft de raadvrouw van [Hansen] aan Blokker meegedeeld dat de stoel Lugano een nagenoeg exacte kopie is van de Vlinderstoel van [Jacobson] en dat daarmee een inbreuk wordt gemaakt op de aan [Hansen] verleende rechten. In verband daarmee is Blokker onder meer gesommeerd om uiterlijk donderdag 25 september 2008 vóór 17.00 uur schriftelijk te bevestigen dat iedere inbreuk op het auteursrecht op de meubelmodellen van [Hansen] en de auteursrechthebbende onmiddellijk wordt gestaakt. Blokker heeft aan die sommatie geen gehoor gegeven.

3. Het geschil

3.1. [Hansen] vordert samengevat en na wijziging van eis -:

a. om Blokker te veroordelen om met onmiddellijke ingang en op straffe van verbeurte van een dwangsom iedere inbreuk op het auteursrecht van [Jacobson] en in het bijzonder dat op de Vlinderstoel te staken en gestaakt te houden,

b. om Blokker te veroordelen om, op straffe van verbeurte van een dwangsom, binnen veertien dagen na dit vonnis aan de raadvrouw van [Hansen] een opgave te doen van:

- het aantal vervaardigde, ingekochte en verkochte inbreukmakende meubelmodellen,

- de inkooprij en de verkooprij van de inbreukmakende meubelmodellen, alsmede de gemaakte winst volgens de relatieve kostprijs berekeningsmethode,

- de namen en adressen van de afnemers,

- de bestaande voorraad inbreukmakende meubelmodellen en promotiemateriaal,

c. om Blokker te veroordelen om, op straffe van verbeurte van een dwangsom, binnen veertien dagen na dit vonnis alle inbreukmakende meubelmodellen terug te halen bij de afnemers in Nederland,

d. om Blokker te veroordelen om, op straffe van verbeurte van een dwangsom, binnen veertien dagen na dit vonnis de aanwezige voorraad brochures ter vernietiging af te geven,

e. om Blokker te veroordelen om binnen veertien dagen na datum van opgave haar winst aan [Hansen] af te dragen,

f. de termijn voor het instellen van de vordering in de hoofdzaak op zes maanden te stellen,

g. Blokker in de volledige kosten van deze procedure te veroordelen.

3.2. [Hansen] stelt daartoe dat de stoel die Blokker in haar folder van week 38 onder de naam Lugano heeft aangeboden nagenoeg identiek is aan, dan wel in overwegende mate lijkt op de Vlinderstoel van [Jacobson]. Door het zonder toestemming van [Hansen] verveelvoudigen van en openbaar maken van de Vlinderstoel maakt Blokker een inbreuk op het auteursrecht daarop en handelt zij onrechtmatig jegens de auteursrechthebbenden en onrechtmatig jegens [Hansen]. Volgens [Hansen] is het succes van de Vlinderstoel mede te danken aan de grote inspanningen en investeringen die zij heeft verricht. Het door Blokker ter verkoop aanbieden en leveren van een ongeoorloofde verveelvoudiging van de Vlinderstoel voor bovendien

een fractie van de prijs, de Vlinderstoel kost EUR 300,00 en de Luganostoel kost EUR 17,99, brengt haar grote schade toe. Deze schade is zowel materieel als immaterieel en bestaat onder andere uit gedeelde winst, buitengerechtigde- en proceskosten en uit waardevermindering van het auteursrecht en afbreuk aan de exclusiviteit van de producten. Bij brief van 24 september 2008 is Blokker gesommeerd om het inbreukmakende en onrechtmatige handelen te staken en gestaakt te houden en daartoe een onthoudingsverklaring te ondertekenen. Blokker heeft daar geen gehoor aan gegeven. [Hansen] stelt dat als gevolg daarvan de door haar geleden schade groter wordt en dat zij daarom een spoedeisend belang heeft bij haar vorderingen.

3.3. Blokker voert verweer waarop hierna, voor zover van belang, nader zal worden ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Vastgesteld wordt dat Blokker is gevestigd in Amsterdam, zodat de voorzieningenrechter van deze rechtbank bevoegd is van dit geschil kennis te nemen.

4.2. Niet in geschil is dat op de Vlinderstoel auteursrecht rust. Ingevolge artikel 13 van de Auteurswet is sprake van een verveelvoudiging van, dat wil zeggen een inbreuk op, een auteursrechtelijk beschermd werk indien sprake is van een gehele of gedeeltelijke bewerking of nabootsing in gewijzigde vorm, welke niet als een nieuw oorspronkelijk werk moet worden aangemerkt. Hierbij geldt dat de totaalindruk van de twee werken overeen moet stemmen.

4.3. Ten aanzien van de vraag of door Blokker met de verkoop van de Luganostoel een inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht op de Vlinderstoel, wordt overwogen dat de Vlinderstoel behoort tot het type stoel waarbij rugleuning en zitting uit één in het midden gebogen plaat zijn vervaardigd, waarbij de Vlinderstoel zich vooral onderscheidt door haar opvallende welvingen, zowel in de rugleuning als in de zitting. De zitting is licht naar achteren gekanteld en heeft de grondvorm van een klaverblad. De zitting welt links en rechts aan de buitenkant naar boven en aan de voorkant naar beneden. Het zitvlak gaat in de rugleuning over via een versmalling onderaan de rugleuning, hetgeen een taille suggereert. Die taille is ongeveer half zo breed als de zitting. Boven de taille bewegen de zijden van de rugleuning zich glooiend naar buiten om dan te eindigen in schouders met organische rondingen. Aan de bovenkant van de rugleuning zit een glooiing naar beneden. Dit welvende en glooiende lijnenspel geeft de stoel zijn vlinderuiterlijk. De hoogte van de rugleuning is daarbij ongeveer gelijk aan de diepte van de zitting, op het breedste punt is de rugleuning ongeveer even breed en even gewelfd als de zitting. Bovenaan de rugleuning, van de zijkant gezien, is de rugleuning recht, terwijl die in het midden daarvan naar beneden en achter terugwijkt. Het onderstel van de Vlinderstoel bestaat uit dunne gebogen stalen buizen die in een schaal aan de onderkant van de stoel in een kruis samenkomen. Doordat het zitvlak iets boven de poten uitsteekt, geeft dit aan het zitvlak van de Vlinderstoel een zwevend effect.

4.4. Ook het zitvlak en de rugleuning van de Luganostoel zijn via een smallere taille met elkaar verbonden. Ook die taille is ongeveer half zo breed als de zitting. Het zitvlak is rond en heeft een lichte welving naar voren. De poten van de Luganostoel bestaan uit dunne gebogen buizen die aan de onderkant van het zitvlak in het midden kruisvormig met elkaar zijn verbonden. Doordat het zitvlak iets boven de poten uitsteekt, geeft dit ook aan het zitvlak van de Luganostoel een zwevend effect. Echter anders dan bij de Vlinderstoel, zijn zowel de zitting als de rugleuning van de Luganostoel vrijwel horizontaal en vlak. De rugleuning is hoger dan die van de Vlinderstoel en anders gevormd, zo zijn de schouders van de rugleuning van de Luganostoel nauwelijks gewelfd en minder glooiend. Ook bij het zitvlak ontbreekt de glooiing van de zijkanten naar het midden van het zitvlak. Daarnaast zijn de rugleuning en het zitvlak van de Luganostoel ook smaller dan die van de Vlinderstoel. Het lijnenspel bij de Luganostoel is daardoor strak en niet glooiend zoals bij de Vlinderstoel. Het lijnenspel dat bij de Vlinderstoel doet denken aan het uiterlijk van vlinder ontbreekt daardoor hier. Door de hogere rugleuning van de Luganostoel is er meer sprake van een druppelvorm.

4.5. Uit het voorgaande blijkt dat de Vlinderstoel en de Luganostoel zeker overeenkomsten hebben, zoals de smallere taille in de rugleuning en de vorm van de poten. Niet onaannemelijk is dan ook dat bij het ontwerpen van de Luganostoel de Vlinderstoel als inspiratiebron heeft gediend. Dit betekent echter nog niet dat daarmee met de Luganostoel ook een inbreuk is gemaakt op het auteursrecht op de Vlinderstoel. Daarvoor is de totaalindruk van de Luganostoel te verschillend van de Vlinderstoel, waarbij in zoverre onderscheid wordt gemaakt tussen de uitvoering van beide stoelen in wit dan wel beukenhout. De totaalindruk van de witte Luganostoel is sterk verschillend van de Vlinderstoel. De beukenhouten versie van de Luganostoel, met de daarop aangebrachte suggestie van een houtnerf, lijkt op dichtere afstand van de Vlinderstoel te staan dan de witte versie van de Luganostoel. Bij de Luganostoel ontbreekt echter in beide uitvoeringen het voor de Vlinderstoel kenmerkende welvende en glooiende lijnenspel, zowel aan de buitenzijde van de rugleuning en het zitvlak als in de rugleuning en het zitvlak zelf. Door het ontbreken van de welvingen in het zitvlak en de rugleuning heeft de Luganostoel bovendien een geheel ander zitcomfort, zoals is gebleken uit de voor deze procedure tijdelijk door partijen ter beschikking gestelde stoelen, maar dit terzijde. Door de verschillen tussen de stoelen is er meer sprake van een stijlverwantschap met, maar niet van een verveelvoudiging van de Vlinderstoel. Voorshands wordt daarom geoordeeld dat met de Luganostoel geen inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht op de Vlinderstoel.

4.6. Ten aanzien van de stelling van [Hansen] dat de verkoop van de Luganostoel door Blokker onrechtmatig is omdat de Luganostoel een slaafse nabootsing is van de door haar geproduceerde en verkochte Vlinderstoel, wordt overwogen dat nabootsing van een product van een concurrent alleen dan ongeoorloofd is indien

men, zonder aan de deugdelijkheid en bruikbaarheid van het product af te doen, op bepaalde punten evengoed een andere weg had kunnen inslaan en men door dit na te laten verwarring sticht bij het relevante publiek over de herkomst van het product.

4.7. Zoals hiervoor reeds overwogen zijn er weliswaar overeenkomsten tussen de Vlinderstoel en de Luganostoel, maar zijn de totaalindrukken van deze stoelen verschillend. Waar mogelijk heeft de fabrikant van de Luganostoel bij het ontwerp een andere weg gekozen. Niet aannemelijk is dan ook dat het relevante publiek de Luganostoel met de Vlinderstoel zal verwarren, te minder nu door [Hansen] daarvoor geen bewijzen zijn aangedragen. Van slaafse nabootsing is voorshands dan ook geen sprake.

4.8. Uit het voorgaande volgt dat de Luganostoel geen inbreuk op het auteursrecht van [Jacobson] oplevert en dat Blokker voorshands met de Luganostoel evenmin jegens de auteursrechthebbende of jegens [Hansen] onrechtmatig handelt. De vorderingen van [Hansen] zullen daarom worden afgewezen.

4.9. Gelet op de uitkomst van dit geding behoeft de door Blokker opgeworpen vraag ten aanzien van het handhavingsrecht van [Hansen] geen beantwoording meer.

4.10. [Hansen] zal als de in het ongelijk gestelde partij op grond van artikel 1019h van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering in de volledige proceskosten worden veroordeeld. De raadsman van Blokker heeft in dat verband een kostenspecificatie ten bedrage van EUR 4.613,58 overgelegd. Dat bedrag is door [Hansen] niet betwist en komt ook redelijk voor, zodat de kosten aan de zijde van Blokker worden begroot op:

- vast recht 254,00
- salaris advocaat 4.613,58
Totaal EUR 4.867,58

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. weigert de gevraagde voorzieningen,

5.2. veroordeelt [Hansen] in de proceskosten, aan de zijde van Blokker tot op heden begroot op EUR 4.867,58,

5.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,

Dit vonnis is gewezen door mr. W. Tonkens - Gerke-
ma, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. P.J. van
Vliet, griffier. Bij afwezigheid van mr. W. Tonkens -
Gerkema is het vonnis getekend door mr. A.J. Beuken-
horst, voorzieningenrechter, en in het openbaar
uitgesproken op 13 november 2008.